

GÖTEBORGS UNIVERSITET
INSTITUTIONEN FÖR SOCIALT ARBETE

”Det är skillnaden som gör skillnaden”

En kvalitativ studie om motivationen bakom det frivilliga arbetet på BRIS

SQ1562, Vetenskapligt arbete i socialt arbete, 15 hp

Kandidatnivå

Vårtermin 2013

Författare: Elvira Babic och Linnéa Linsemark Friberg

Handledare: Monica Andersson Bäck

ABSTRACT

Titel: ”Det är skillnaden som gör skillnaden”- En kvalitativ studie om motivationen bakom det frivilliga arbetet på BRIS.

Författare: Elvira Babic och Linnéa Linsemark Friberg

Handledare: Monica Andersson Bäck

Nyckelord: frivilligt arbete/volontärarbete, BRIS, motivation, motivationsfaktorer

Syfte och frågeställningar

Studiens syfte är att med fokus på frivilligt arbete inom social omsorg och med hjälp av BRIS telefonjourarers egna berättelser, få en bild om vad som motiverar människor som arbetar frivilligt. Studiens frågeställningar är följande: Vad motiverar människor till frivilligt arbete på BRIS? Varför väljer man att arbeta på just BRIS och inte någon annan ideell organisation? Varför väljer man att engagera sig ideellt och inte professionellt i någon organisation inom liknande område? Finns det några gemensamma nämnare bland telefonjourarna på BRIS?

Metod

Studien har skapats med hjälp av en kvalitativ metod. Vi har intervjuat sju telefonjourare och med stöd av deras berättelse, försökt få en bild om motivationen bakom deras frivilliga arbete på BRIS. Vidare har vi analyserat den samlade empirin med hjälp av ”meningskoncentrering”. Vi har även försökt se likheter och olikheter mellan intervju-materialen. Detta ledde till att vi fick olika teman som i stort sätt överensstämmer med Herzbergs motivations- och hygienfaktorer. Parallellt har vi relaterat empirin till Decis Self Determination Theory, vilken är den andra teorin som vi lutat oss mot under materialanalysen.

Resultatanalys

Efter ”meningskoncentrering” av empirin, har vi fått en enig bild om hur antagningsprocess på BRIS och ett telefonjourarnas skift ser ut. Vidare har vi kommit fram till olika teman som överensstämmer med motivationsfaktorer hos Herzberg, men även hos Deci: själva arbetet, personlig utveckling, bekräftelse, ansvar och prestation. Resultatanalysen påpekar även att interpersonella relationer, ledning och organisation påverkar informanternas motivation. Utöver de teman som kan relateras till de valda teorierna, har analys av vår empiri visat att telefonjourarna på BRIS finner sin motivation i ”att göra skillnad”, i glädje och i BRIS – mood, vilket vi ser som studiens unika resultat. Informanterna har valt just BRIS för att det är en seriös organisation med tradition och ingen av våra informanter tror att deras motivation hade blivit positivt påverkat av någon typ av ekonomisk kompensation. Från analysen framkommer att huvudanledningarna bakom telefonjourarnas motivation är ”att göra skillnad”, att hjälpa och samtala med barn. Resultatanalysen visar några gemensamma nämnare hos telefonjourarna på BRIS: de är lugna, sociala och ”barnsliga”. Vi upplever våra informanter som aktiva, solidariska och autonoma personer som gör aktiva val.

FÖRORD

I och med att vi är två socionomstudenter som är engagerade i människor, har frågor kring det ideella arbetet varit intressanta för oss sedan länge. Vårt intresse för människors engagemang i den ideella sektorn i allmänhet och för det ideella arbetet inom den sociala omsorgen i synnerhet, har varit huvudingången i vårt uppsatsarbete. Ett specifikt område av det sociala arbetet, som vi är extra intresserade av, är arbete med barn och ungdomar. Dels för att vi båda har arbetat med den här samhällsgruppen och dels för att en av oss arbetar frivilligt som telefonjourare på frivilligorganisation BRIS -Barnens Rätt I Samhället. När vi tillsammans pratade om våra olika erfarenheter fick vi en bredare bild av och ett djupare intresse för barn, som en utsatt samhällsgrupp. Vårt egna arbete öppnade även upp för ett intresse för människor som engagerar sig i arbete med barn och unga, både professionellt och ideellt. Detta bidrog till vårt val av att göra en studie kring volontärernas insatser på just BRIS, en frivillig organisation som riktar sina aktiviteter mot barn och ungdomar.

Härmed vill vi tacka alla de som har bidragit och möjliggjort att vårt intresse kring det här temat har blivit till den här C- uppsatsen.

Först vill vi tacka alla våra informanter som har ställt upp på intervjuer, utan deras hjälp hade vår uppsats inte varit möjligt att producera. Det var en fantastiskt upplevelse att samtala med er! Tack vare era utförliga svar, har vi fått en riklig empiri som ligger till grunden för vår uppsats.

Vi vill också rikta ett stort tack till Paulina Andersson, vår kontaktperson på BRIS-väst. Tack för all information och tid som du ägnade åt att svara på våra frågor!

Avslutningsvis vill vi tacka vår handledare, Monica-Bäck Andersson, som har stöttat oss på den krokiga uppsatsvägen och hjälpt oss vid sortering och utformning av våra idéer.

Elvira Babic och Linnea Linsemark Friberg

Göteborg, 2013-04-18

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. INLEDNING	1-3
1.1. Problemformulering.....	2
1.2. Syfte och frågeställningar.....	2-3
1.3. Uppsatsens upplägg.....	3
1.4. Arbetsfördelning.....	3
2. DEN IDEELLA SEKTORN	4-11
2.1. Historisk inramning.....	5
2.2. Den ideella sektorns historia.....	5-7
2.1.1. Associationer (1810- 1870).....	5-6
2.1.2. Folkrörelser (1870-1930).....	6-7
2.1.3. Välfärdstat och det ideella arbetet inom den sociala omsorgen.....	7
2.2. Barnorienterade ideella organisationer.....	7-8
2.3. BRIS – Barnens Rätt I Samhället.....	9-11
2.3.1. BRIS historia.....	9-10
2.3.2. BRIS idag.....	10-11
3. MOTIVATION	12
4. ÖVERGRIPANDE PERSPEKTIV & TEORIER	13-17
4.1. Maslow – behovshierarkimodellen och humanistisk psykologi.	13-14
4.2. Teorier.....	14-17
4.2.1. Tvåfaktorteorin.....	14-15
4.2.1.1 Hygienfaktorer.....	14
4.2.1.2 Motivationsfaktorer.....	15
4.2.2. Self determination theory (SDT).....	15-17
4.2.2.1 Extern motivation.....	16
4.2.2.2. Sann inre motivation.....	16
4.2.2.3 Faktorernas samspel.....	16-17
5. TIDIGARE FORSKNING	18-19
5.1. Den sociala och kulturella kontexten.....	18
5.2. Motivationsfaktorer.....	19
5.3. För mig, för andra, för föreningen, för samhället.....	19
6. METOD	20-25
6.1. Val av metod.....	20
6.2. Semistrukturerade intervjuer.....	20-21
6.3. Urval.....	21
6.4 Reabilitet och validitet.....	22
6.5. Etiska aspekter.....	23

6.6. Intervjuernas genomförande.....	23-24
6.7. Våra styrkor och svagheter som intervjuare.....	24-25
6.8. Analysprocess.....	25
7. RESULTATANALYS.....	26-40
7.1. Antagningsprocessen.....	26
7.2. En telefonjourares BRIS-skift.....	26
7.3. Motivationsfaktorer och sann inre motivation.....	27-32
7.3.1. Själva arbetet.....	27-28
7.3.2. Personlig utveckling.....	28-29
7.3.3. Bekräftelse.....	29-30
7.3.4. Ansvar.....	30-31
7.3.5. Prestation.....	31-32
7.4. Hygienfaktorer, externa faktorer och sann inre motivation.....	33-34
7.4.1. Interpersonella relationer och ledning.....	33
7.4.2. Organisationen.....	33-34
7.5. BRIS-telefonjourarnas unika motivationsfaktorer.....	35-38
7.5.1. Att göra skillnad och att hjälpa.....	35-36
7.5.2. Glädje.....	36-37
7.5.3. BRIS-moodet.....	37-38
7.6. Kompensation.....	38-39
7.7. BRIS telefonjourares gemensamma nämnare.....	39-40
8.SLUTSATSER.....	41-43
8.1 Motivation bakom frivilligt arbete på BRIS.....	41-42
8.2 Varför just BRIS.....	42
8.3 Ideellt framför professionellt.....	42
8.4 Telefonjourarnas gemensamma nämnare.....	43
9. AVSLUTANDE DISKUSSION.....	44-46
9.1 Förslag på fortsatt forskning.....	44
9.2 BRIS-mood på betald arbetstid, en omöjlighet?.....	44-45
9.3 Avslut.....	46
10. REFERENSER.....	47-48